

УКРАЇНСЬКА ТРИБУНА

ЩОДЕННА
непартійна демократична газета.
Виходить у Варшаві
під провідним керівництвом
Олександра Саліковського,
при участі видатних українських
літературних сил.

Особистий прийом в редакційних справах від 11 до 12 год. ранку.

Дрібні рукописи не повертаються.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Польщі: На місяць — 600 мар. пол.
для іноземних 300 мар. пол.

За кордоном: в Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 10 фр. фр. італій 10 лір. Швейцарії 2 фр. фр. швейцар. 25 марок. Чехословаччині 25 корон чех., Болгарії 25 левів; Румунії 25 лей; Австрії 300 корон.

Зміна адреси — 75 мар. пол.

ЦІНА ОГолоШЕНЬ:
За рядок п'ятих перед текстом 90 мар. пол.; після тексту 70 мар. пол.
Адреса редакції та контори:
Варшава, Новий Світ, 22 (Wagażowa, Nowy Świat, 22). Телефон редакції 229-00

Ціна окремого примірника 30 мар.

Ч. 155. Варшава, вівторок 8 листопада 1921 року. Ч. 155.

Український Будівельний Союз
Львів, вул. Оссолінських 6.
(Адреса для телеграм: „УБУС“ — Львів).

БУДУЄ: церкви, читальні, кам'яниці, шкільні, млини, таргани, дахкарні, цегельні, ванярки, прядильні, і т. д.

ПРОДАЄ: вапно, цемент, цеглу, дошки, цівки, бляхи, дахівку, черепицю, гошти, машини, мотори, вальці, кам'яниці і т. д.

ВСТУПАЙТЕ В ОЧЛЕНІ. — КУПУЙТЕ УЛИ.

8 листопада 1921 р.

Львівцятри. Три роки Україна горить у вогні повстання і вогонь цей не тільки не вгасає, а все більше розгоряється. І це явище цілком природне, так само законне, як неминує, як проріє хемі, як вибух пороку, в який кинуть сірника.

Ще М. Костомаров у своїй відомій розповіді про московський і український народи зазначив засадничі риси української нації і найголовнішу з них — індивідуалізм, що ні при яких умовах не може примиритися з комунізмом. Віками виробилася ця риса народньої душі, глибоко ввійшла вона в плоть і кров народню і всі незвичайки Москвитини її не використали і не подолають, хіба буде знищений весь український народ. До цього треба долати ту високу, порівнюючи, культурність, яка відрізняє українське селянство від московського, що може діяти до ступня дикунства, жити в багні, їсти корінь та лободу, одягатися в рядно та личаки, замінювати одяг та взуття. Серед такого народу, якого лише Століпін став вигнати на шлях земельної власності, все руйнівний комунізм азійців дійсно може знайти для себе ґрунт, але й там чотирьохрічна руйнація життя довела вже до краю — до голоду, що охопив десятки мільйонів людности. На Україні до цього дійти не може, бо не може український народ піти шляхом свого північного сусіда, зрештеш своїм властивостям і перетворитися в папуаса. Він буде до той пори боротися з паразитами, що обіли його тіло, поки остаточно їх не знищать. Коли хтось з боку йому допоможе — ця боротьба скінчиться швидко; коли його залишать власним силам — боротьба затягнеться на довгий час. Але кінець її не може викликати в нас жадних сумнівів.

В останні дні з Великої України почали надходити відомості про збільшення повстанського

руху, про те, що велика повстанська хвиля піднялася в центрі і котиться на Схід і на Захід. Це цілком відповідає тому, чого ми очікували, бо нам відомо було, якою сіткою повстанських організацій вкрита Україна і як нетерпляче очікує народ гасла, щоб піднятися широкою лавою.

І отже очікує та жидівська преса в три дні цей рух народній зліквідувала. Хоробрі комуністи, які по словам жидівського Польпреса, дали заспокоєння українському народові і тому користуються його симпатіями, моментально роздушили акцію „бандитів Петлюри“ і на Україні знов панує спокій під мудрою владою совітів. Таку нісенітницю ми вже третій день читаємо в певних органах Варшави та Львова і очевидно, є такі дурні, які цим байкам вірять, але їх чекає велике розчарування. Вони не уявляють собі, що саме розпочалося на Україні, вони звикли дивитися на збройну боротьбу з погляду звичайних військових трафаретів, а між тим перед нами великий партизанський рух, який захоплює позиції для того, щоб завтра їх покинути і несподівано з'явитися в іншому місці. Сьогодні він відсутній, завтра наступає, але й сьогодні й завтра шлях його вкрито трупами лютих воєнів Батьківщини. Не закончення мист і не закріпленням здобутих позицій він досягає перемоги, а тою панікою і дезорганізацією, яку вносить в ряди розбещених окупантів України. Недовго їм залишиться панувати. Страшна річ — помста народня. Минула історія України про це свідчить занадто красномовно. І оте криваве минуле знов вертеться завдяки божевілью комунізму. Хай же комунізм та його приспівники несуть на собі всю відповідальність за це, що приходить. Занадто рано почали вони співати про ліквідацію. Ліквідація цих страшних кривавих часів дійсно прийде, але лише тоді, коли український народ стане знов хазяїном на своїй землі.

як самостійний чинник для розвитку промисловости та торгівлі на Сході Європи.

Але спроби всяких концесій, а за останній час позички для допомоги голодним, цілком не вдалися, бо європейський капітал вимагає визнання попередніх боргів і всяких гарантій для себе на будучину. Московські більшовики на ці умови не погоджуються і через це торгівні зносини з Східною Росією мають мінімальні розміри та й то при участі переважно спекулятивного капіталу.

Повстає отже питання, як довго можуть існувати сьогочасні відносини Європи з Східною Росією. Московські комуністи сподіваються, що Європа не зможе довго витримати без установлення сталих серйозних стосунків з Східною Росією, а Європа покладає надії, що більшовицьке панування не зможе проіснувати довгий час і закінчиться якимсь несподіваним крахом.

З нашого погляду становище Європи, навіть Австрії або Польщі чи Румунії, дійсно є в меншій мірі безнадійним і тяжким, ніж то маємо на Сході Європи. Отже, як би була поставлена ставка на те, хто кого пересилить, то програють, безперечно, більшовики.

З другого боку дуже важко сподіватися, щоб сучасні відносини між Європою та Східною Росією змінилися на краще і прийняли характер якогось серйозного економічного співробітництва, бо для цього маємо дуже мало підстав, або їх і зовсім нема.

А через те можна припустити що через деякий час московські диктатори, використовуючи ситуацію, спробують захопити нові простори своїх сусідів, щоб таким чином скріпити своє внутрішнє безнадійне становище, маючи надію, що окупація Польщі та Румунії викличе загальну катастрофу в цілій Європі.

Безперечно, що більшовики після військової поразки 1920 р. кинуться до цього виходу тільки тоді, коли ніякого іншого не лишиться. Сподіватися ж, що сама Європа розпочне якусь інтервенцію на Сході Європи, нема ніяких серйозних підстав, бо невдачі такої політики в 1919 р. показали, як її недовільність в певній мірі, так і великі труднощі, з'язані з майбутньою долею Східної Європи, бо Великі Держави Світу занадто ріжняться в своїх поглядах на розпад колишньої Росії.

Німеччина нині є пасивним політичним чинником на Сході Європи, бо має свого багато клопоту і стане активним тільки тоді, коли б більшовики окупували Польщу. Франція може провадити на Сході Європи акцію тільки через Польщу та Румунію і чекає внутрішнього розпаду більшовицького режиму. А Англія в дану хвилину поимно внутрішніх труднощів дуже заклопотана новою ситуацією на Тихому Океані, щоб зв'язувати собі руки взагалі в Європі.

Таким чином стосунки Європи з Східною Росією нині знаходяться в такому ж запутаному і безвихідному становищі, як це було і рік назад.

Самі жантибільшовицькі сили українські, московські, донські та кубанські тільки тоді зможуть стати реальною силою, як би між ними прийшло до серйозного порозуміння. Справаючись на широкі народні маси, вони за деякою фінансовою та технічною підтримкою Європи могли б прискорити розпад совітської влади, навіть без чужоземної інтервенції. Але до такого співробітництва також не приходять через неприязність московських імперіалістів, які не бажують виз-

нати суверенність новостворених держав.

Отже, в сучасних умовах тільки широкий народній рух чи нова революція на теренах Східної Європи могли б прискорити розвал більшовицького панування або принаймні уступлення більшовиків від влади. А тоді знову повстане питання про нові відносини на Сході Європи. Вашингтонська конференція, що розпочалася цими днями, очевидно, не зможе покинати цю складну проблему і повинна виявити відношення деяких держав до будучи-

Жидівський полк на Україні.
ТАРНІВ. Відповідальні жидівські діячі, що тільки що прибули з понад Збруча, подають нам звістку, що жидівське населення на Україні, страшенне становище якого під більшовицькою владою дуже добре відоме, бере активну участь у початку великої визвольної боротьби українського народу за звільнення власної землі від більшовицької окупації. В районі Балти оперує цілий повстанський жидівський полк в складі двох тисяч козаків, яким командує жидівський діяч — лікар Рабинович. Цей полк добре організований і зарез він провадить завзяті криваві бої з більшовицькими військовими частинами, яким вже зробив поважні втрати і звільнив од них цілу частину Поділля; тут він відновлює владу Української Народньої Республіки.

Ті самі жидівські діячі переказують, що жидівське населення на Україні, зв'язуючи на велике історичне значення сучасного моменту, бачить в українському визвольному рухові єдиний вихід і для свого визволення з-під страшної більшовицької коринги, а тому благає жидівську громадську думку усього світу й закликає її підтримати цей рух та не дати більшовикам знову накинати кайдани неволі

чини Східної Європи взагалі, а зокрема до сучасної совітської федерації.

Вона принаймні покаже, яку еволюцію перебули Великі Держави Світу за останні два роки від Паризької конференції до Вашингтонської. Ми не сподіваємося, щоб ця конференція дала якісь великі наслідки, але все ж вона установить деяку ясність у міжнародних відносинах на цілому світі, а зокрема поміж Європою та Східною Росією.

М. Нушнір-Якименко.

Повстання на Україні

на український народ і українське жидівство. (Іспрес).

Ще одним менше.
ЛьВІВ. Нами одержані певні відомості, що відомого члена Тройки Петровського — застреленого отаманом Струком ще три місяці тому. (Українпрес).

Що спричинило вибух повстання?
„В. У.“ подає, що причиною вибуху повстання на Україні було те, що селяне в районі Кам'янець Подільського спротивилися більшовицькій ревізії й оказали збройний опір китайській відділам червоної армії, які прибули туди для примусового збирання податку. Сей вибух поволі став розростатися і згодом перетворився в загальне повстання. Селяне стали нападати на окремі більшовицькі застави і патрулі і нищити їх. Червоноармійці зі страху перед розпоровою стали покидати свої пости і сховалися в затишні місця, де якийсь час бодрствували в повному озброєнні. Однак, коли становище стало-грізним, вони почали кидати зброю і тікати в ліси. Кам'янецькі совітські установи також були пригрозовані тоді дати стрічка. Такий стан продовжувався, доки не надійшли повстанці — хлопці і не знищили комуністів.

Політичні вісти

Англійська інтерпеляція.
Ава подає: В палаті громад Ллойд Джордж, відповідаючи на інтерпеляцію в справі Східної Галичини, заявив, що Найвища Рада без сумніву обслідує справу Східної Галичини, по поданням інших справ, які є ще в завішенню.

Скірмунт і Східна Галичина.
Львівська „Світа“ сповіщає: Як довідується наш кореспондент, метою візита міністра Скірмунта до Парижа і Лондону є справа Східної Галичини. Міністр Скірмунт має відбутися ряд конференцій з політиками Англії і Франції, щоб довідатися, яка форма автономії одержала б згоду держав антанті.

Проект розбрєння.
ВАШИНГТОН. 5.11. (ПАТ). Американська делегация заготовила проект розбрєння, котрий буде представлений зараз же по відкритті конференції.

Міжнародний Трибунал.
БЕРЛІН. 7.11. (Руспрес). З Гааги телеграфують, що там в кінці січня місяця має відбутися відкриття міжнародного трибуналу, який буде функціонувати на підставі статуту Ліги Націй. Перше урочисте засідання трибуналу відбудеться в Гаагському Палаці Миру.

Перемога лібералів і робітників в Англії.
ЛОНДОН. 7.11. (Руспрес). Під час виборів до громадських рад в Англії та Уельсі, перемогли не-

залежні ліберали і робітничі партія. Консерватори втратили певну кількість місць.

Міністр Скірмунт у Празі.
ПРАГА. 5.11. (ПАТ). Перегори між урядом чеським і польським міністром закордонних справ Скірмунтом розпочалися сьогодні. Міністр Скірмунт мав розмову з президентом Масариком в справі політичних. По обіді в президента міністр Скірмунт мав довшу розмову з доктором Бенешем. Обговорювалися справи чесько-польських відносин на підставі попередніх підготовчих переговорів.

До вбивства японського прем'єра.
НОВИЙ ЙОРК. 4.ХІ. (ПАТ). Перед кількома днями уряд Сполучених Штатів був офіційно повідомлений японським урядом, що прем'єр міністр Гара був призначений головою японської делегації на Вашингтонській конференції.

Вбивство міністра Гара, про яке повідомляли мало політичний характер. Злочинцеві належить до так званої партії „Сила плеча“, напрямку чисто шовіністичного.

Вбивця 15 років.
ЛОНДОН. 6.11. (ПАТ). До бюро Рейтера повідомляють з Токіо: Вбивця японського прем'єра має біля 15 років.

Демісія японського кабінету.
ТОКІО. 6.11. (ПАТ). Кабінет міністрів в повному складі подав до демісії.

Європа й Совітська Росія

Безмірно заклопотана Європа загальною економічною кризою, якої не знала вже з часу наполеоновських війн. Виявляється ця криза в депресії промислової та торговельної на ґрунті загальної виснаженія за час війни та сучасних міжнародних відносин, утворених Міжнародною Конференцією в Парижі, а також подіями на Сході Європи. Вся Європа безнадійно шукає виходу для ліквідації великого числа безробітних, намагається зменшити дорожнечу життя, яка все зростає і топчеться на одному місці, не маючи засобів стабилізувати валютну справу, що досягнула нечуванід скуль.

Одн час здавалося, що загальну ситуацію можна було б поліпшити відновленням торговельних та взагалі господарських зносин зі Східною Європою. Але майже даурічна практика показвала, що Совітська Федерація дійшла до такої економічної руйни, яка при сучасних умовах Європи, не тільки не може дати їй чогось поліпшення, а навпаки,

викликає потребу в допомозі самій Совітській Росії, щоб там не вимерло з голоду кілька мільйонів населення.

Більшовицьке панування, як виявилось, не тільки зруйнувало народне господарство в Московщині, а привело до такогож становища і окуповані більшовиками Україну, держави козацькі та кавказькі. Нині вже і ці господарські терени не можуть забезпечити навіть елементарних потреб населення Росії, хоч раніше вони експортували до Центральної та Західної Європи велику скількість лишків своєї продукції.

Сучасна московська влада, констатувавши повне банкрутство своєї попередньої економічної політики, намагається знайти якийсь вихід в так званому державному капіталізмі під керіванням „продатарської влади“, сподіваючись на активну участь у підприємстві зруйнованого господарства голодним чином чужоземного капіталу, бо „свій“ і раніше був заслабний, а нині після кількарічної боротьби з ним, він і зовсім зник,

як самостійний чинник для розвитку промисловости та торгівлі на Сході Європи.

як самостійний чинник для розвитку промисловости та торгівлі на Сході Європи.

як самостійний чинник для розвитку промисловости та торгівлі на Сході Європи.

Європа й Совдепія

3 польського життя

Совітська Росія

Польська нота до совітів. Пресове бюро міністерства закордонних справ повідомляє, що польський представник в Москві надіслав до совітського уряду нову ноту, в якій зазначається, що совітський уряд до цього часу не виконав ні одного пункту ризького трактату.

Большевики не визнають Вашингтонської конференції. ВІДЕНЬ. 6.11. (ПАТ.) З Москви повідомляють: Російський уряд в ноті до всіх держав зазначає, що не визнає рішення Вашингтонської конференції в справах язвятьських і залишає за собою вільну руку в тій справі.

Польсько-німецькі переговори. БЕРЛІН, 4.11. (ПАТ). Німецька делегація для польсько-німецьких господарчих переговорів на Горішньому Шлезку вже складена. Час розпочати переговори і місце ще не встановлено. Президент Поніковський в Кракові. КРАКІВ, 6.11. (ПАТ). Сьогодні рано п. президент міністрів Поніковський оглядав Вавель і приймав депутації.

Большевицька пропаганда. Як Карахан веде пропаганду. "Газ. Понедз." (7.11) повідомляє, що в Варшаві заарештовано поліцією мешканця м. Варшави Антона Крижановського — урядовця совітської місії для справ репатріаційних. У Крижановського при трусі знайдено багато комуністичної літератури.

Горний про Росію. СТОКГОЛЬМ, 7.10. (ПАТ). Максим Горкий під час свого перебування у Стокгольмі дав інтерв'ю співробітничці "Svenska Dagbladet" про загальне становище в Росії і зокрема про голод.

В Німеччині

Пруський кабінет. БЕРЛІН (БТЕ). На суботньому вечірньому засіданні пруського парламенту обрано на прем'єр-міністра Прусії соціалістичного посла Брауна 197 голосами зі 338. Склад кабінету такий: міністр внутрішніх справ Северінг — соціаліст, рільничих справ Вендорф — демократ(?), Боєліц — німецька партія народня, торгу і промисловості Спрінг — соціаліст, юстиції — Зегінгоф — центр, фінансів Ріттер — німецька народня партія, праці Стегервальд — центр.

Російське питання. "Дейтше Альтейме Цейтунг" повідомляє з Вашингтону, що президент Гардінг вважає неможливим визнавати совітське правительство та післати комісію в Росію. Російське питання знову буде обговорюватися, лише після закінчення Вашингтонської конференції. (Г. Р.)

Зменшення вартів. Міністерства надіслали вже свої бюджети на 1922 рік до Міністерства Фінансів. Завдяки загальній тенденції в державі Міністерства передбачають значне зменшення персоналу так, що в деяких це зменшення доходить до 20 відсотків. Велєта і дороничча. "Kurjer Poniędzialkowy" містить статистичні відомості про знижку валют і знижку ціни на ринку.

Большевицька пропаганда. Як Карахан веде пропаганду. "Газ. Понедз." (7.11) повідомляє, що в Варшаві заарештовано поліцією мешканця м. Варшави Антона Крижановського — урядовця совітської місії для справ репатріаційних.

Антанта й Німці. Франція й Німеччина. ПАРИЖ, 7.11. (ПАТ). "Матен" звертає увагу Пуанкаре, що німці, очевидно, хочуть оголошити банкрутство, щоби уникнути виплати прийнятих зобов'язань.

Німецька марка і доля німецьчини. ДРЕЗДЕН 7.11. (ПАТ). Німецький міністр охорони держави др. Госснер мав промову в Дрездені на тему господарчої відбудови держави, при чому між іншим пояснив знижку німецької марки веде до найгіршої господарчої блокади.

Німецькі промисловці про відшкодування. БЕРЛІН, 6.10. (ПАТ). Вчора відбулося тут з'їздяння членів центрального союзу німецької промисловості в справі кредитової допомоги Німеччині.

Нагорода Начальника Держави. "Polska Zbrojwa" повідомляє, що цими днями в Бельведері відбулась скромна урочистість удекорування Начального Вождя хрестом хоробрих.

Большевики у Вільні. ВАРШАВА. З Вільні повідомляють, що там розкрито велику большевицьку змову, члени якої прибули з Мінська.

Під Червоною Москвою. Замердовання єпископа Аверіна. Священник, що прибув з Житомира, оповідає, що большевики розстріляли Преосвященного Аверіна, єпископа Волинської Єпархії.

Завдання Українського Респ.-Демокр. Союзу

Найбільше питання на Україні — земельне. Як його вирішити монарх? Чи монархисти-помішки, які кличуть монарха бути господарем України, напевне роблять це не для того, щоб монарх дошлюбив вирішити земельну справу на користь українських селян.

Не менше важні інші соціально-економічні питання України, як робітничі питання, торгівля, договори з другими державами, залізниця, промисловість, податки — хто це має вирішити: монарх з своїми панамми, чи народні представники? Всі ці питання під монархом так само будуть вирішені не в інтересі держави, цілого народу, а на користь вузького кола людей, які захопили владу в державі.

народ буде тим охитше підчинятися владі, коли буде знати, що ці органи влади поставлені ним самим, для його добра, бо він сам вільно їх вибирав. Таку владу сам народ буде сильно підтримувати, і не треба буде для заведення спокою в державі мати охоранки та чрезвычайки.

нашого самостійного життя, куди ведуть монархисти. Не насильство над нашим народом, а довіра до його культурно-етичних і політичних сил поставить наш народ і нашу державу нарівні з другими. Український робітник, селянин, інтелігент, що проливає 4 роки свою кров за волю і самостійність України, не заслужив той ганьби, щоб помішки з своїм монархом, які проживали в той тяжкий час по затишних кутках Європи, правили ним самовладно й безконтрольно.

Оце ті благодати, які несе а собою монархизм для нашої змученої України. Тому вірні сини Українського народу повинні сказати: "Геть монархію. Ми боремося тільки за владу нашого народу в нашій країні, за владу, яка ним здійснюється через своїх вибраних представників до парламенту. Вся власть тільки парламентові, як виразникові народної волі. Ніякого монархизму, ніякої диктатури одної особи чи групи чи з права, чи з ліва ми не бажаємо.

